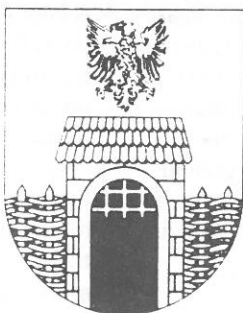

PILISVÖRÖSVÁR *Ma*

PILISVÖRÖSVÁR NAGYKÖZSÉG LAPJA

4. évf. 48. szám Október

Ára: 25 Ft.

BOTZHEIM ISTVÁN POLGÁRMESTER BESZÉLJÜK MEG...

Az oktatás, nevelés helyzetét községünkben

Szeptember az iskolakezdés hónapja. Szeretném tehát e helyen is köszönteni a vörösvári oktatási intézményekben dolgozó valamennyi pedagógust. Mire e sorok megjelennek már szeptember vége lesz, köszöntésemet mégis tanévkezdésre szánom. Ha ez a köszöntés a korábbi években nem történt meg a részemről annak az oka, hogy az akkor létezett, oktatással foglalkozó bizottságtól ill. annak vezetőjétől vártam.

Köszönet tehát minden neveléssel foglalkozó intézményi dolgozónak óvodától gimnáziumig. Munkájuk rejtett mint a bűvópatak útja; számokkal fizikai mennyiségekkel alig mérhető. Talán egyetlen igen látványos megnyilvánulása az elsős gyerekek csodálatos fejlődése. Ők az óvodából érkezve kerülnek szeptemberben tanítóik keze alá, s íme röpké néhány hónap után karácsonyra írnak, olvasnak, számolnak. Számomra – három gyerek szülőjeként élve át a csodát – ez jelentette a pedagógiai munka csúcsát. Köszönet érte és kívánjunk sok erőt pedagógusainknak e mindennapi csoda megvalósításához.

Megvan-e minden feltétel munkájukhoz?

Nos, mint az intézmények üzemeltetőjének, fenntartójának – az önkormányzatnak – van még tennivalója e téren.

Tartalomból:

A Német Nemzetiségi
Képzési Központról
Marad-e a mozink?
Új sportegyesület
Vörösvár közbiztonságáról
Orvosi tanácsok
A hosszú élet titka
A búcsúzó Miklós atya
Testvérek között
Erdélyben
Kezdő vállalkozók
Vörösvári csata

Előjáróban emlékezni kell arra levélre melyet valamennyi intézmény írt önkormányzatunknak az 1992-es költségvetés összeállításakor. Ekkor kértek a parlament által biztosított automatikus béremelésen túlmenően további 10%-os béremelést. Elismerve a kérés jogosságát fedezet hiányában testületünk nem tudott eleget tenni a kérésnek. Akkor azt ígértük, hogy az év folyamán visszatérünk a kérés teljesítésének lehetőségére. Nos a költségvetés féléves teljesítéséről szóló jelentés előzetes ismertetében sok jót nem várhatunk e téren. Viszont anélkül, hogy felelőtlen ígérgetésekbe bocsátkoznék szeretném vázolni az 1993-as költségvetésről a képviselőtestületben kialakult elképzeléseket.

A választási ciklus félideje környékén világos számunkra, hogy az infrastruktúrális lemaradás helyrehozhatatlan ill. más okok miatt kezdett nagy beruházásainkat úgy kell folytatnunk, hogy egy következő önkormányzat politikai felelősségen belül hozott döntéseit ne befolyásoljuk, (magyarul ne teremtsünk számára kész helyzetet ami a költségvetés szabad kialakítását illeti.)

A beruházások műszaki előkészítése mellett a következő két évben a megkezdett beruházások komplettírozása kell, hogy célunk legyen. Ebből következik, hogy költségvetésünk fejlesztés-működtetés költségarányát a működtetési költségek és ezen belül bérköltségek javára megemelhetjük. Ezzel az elhatározással várhatóan az 1993 év költségvetése az intézmények számára a karbantartás és a bérfejlesztés éve lehet.

Valamennyi oktatási intézményünket önálló gazdasági elszámolásúvá tettük, (GESZ megszüntetésével) ezzel széles teret biztosítva az intézményvezetők gazdasági felelőssége kibontakoztatására.

Óvodáink komoly megterhelést jelentenek költségvetésünknek, átlagban 175%-os helyi támogatási igényük van a normatív (parlamentari) támogatáson felül. Ebből két dolog következik:

1. a parlament az óvodát a települések „belügyének” tekinti
2. a külföldi tapasztalatok alapján az óvodai nevelőmunka „hatásfokán” kell javítani.

Kétműszakos munka differenciált, közvetlenül támogatott tandíj bevezetésén érdemes elgondolkodni. Szeretném hangsúlyozni, a fentiek megvalósítása hosszútávon és a környezet megérett állapotában vezethető be.

Általános iskoláinkban az oktatás minimális feltételként sürgető iskola-szétválasztás megtörtént az elmúlt évben. Megtörténtek az iskolákban szükséges bővítések (Templom-téren tornaterem, Vásár-téren tanterem). Mindkét iskola élén megbízott igazgató áll.

Törekszünk, hogy a bevált, maguk körül nyugodt alkotó munkakörkört teremteni tudó megbízott igazgatók érezzék bizalmunkat és pályázaton elindulva elnyerjék kinevezésüket.

Középfokú intézményeink közül megnyugtató a helyzet a szakiskolában, ahol a nyugodt munkavégzést biztosító tárgyi feltételekhez igazgató kinevezésével hosszútávú eredményes munkát várhatunk.

A gimnázium rövidtávú helyzete stabilizálódott, hosszútávú elképzelésekre az ott folyó beruházás és az oktatási intézmények vezetői által delegált tanácsadói csoport által, év végéig a képviselőtestület elé terjesztendő távlati oktatási koncepció fog választ adni.

Összefoglalva talán ellentmondó, hogy a működő önkormányzat második évére megnyugodnak a kedélyek – ha teljesen nem is – de valamelyest helyrehozhatók a hibák amiket az oktatás terén elkövettünk és konzekvenciáit önkormányzatunkon belül is levontuk (bizottság lemondása). Ezzel elindulhatunk egy úton amely a jövő generáció új alapokon történő nevelését biztosíthatja.

Hitem szerint ma ez a legfontosabb feladatunk.

A Német Nemzetiségi Képzési Központról

Évnyitóismétlő Pilisvörösváron

A molyan pótévnitőt tartottak Pilisvörösváron a gimnáziumban. A megismételt ünnepi eseményt dr. Thomas Goppelnek, Bajország európai ügyekért felelős miniszterének tiszteletére rendezték.

A magasrangú német küldöttséggel Magyarországon tartózkodott, ennek keretében látogatott el a túlnyomórészt német nemzetiségű magyarok lakta Pilis-völgyi nagyközségbe. Ahol idén májusban rakták le a Német Nemzetiségi Képzési Központ alapjait a gimnázium udvarán. A létesítményhez a bajor parlament 1 millió márká támogatással járul hozzá, míg a hazai költségvetésből 40 millió, az önkormányzat pénztárcájából 14 millió forintot szán rá. A központ valóban német nemzetiségi centrum lesz, hiszen a gyermekek és fiatalok mellett helyük lesz itt felnőtteknek, a nyelvtanuláson kívül a zenei oktatásnak, szórakozásnak is.

A leendő intézmény működtetését készíti elő a gimnáziumban idén először indított két, úgynevezett nulladik évfolyamú osztályt, ahol heti 20 órában német nyelvet tanulnak a diákok.

Az évnyitón Őket köszöntötte a miniszter, s örömmel tapasztalta, hogy a májusban megkezdett építkezés jó ütemben halad.

A létesítménytervezését a PESTTERV végzi. Ez a tervezőintézet sok hasonló oktatási-nevelési központot tervezett és annak tapasztalatait itt ennek a komplexumnak a tervezésénél hasznosítja.

Az épület funkcionális kialakítása az oktatási és művelődési céloknak egyaránt a szakemberek (pedagógusok) szerint megfelelő.

A kivitelezés során, amelyet a 31-es Kft. végez, olyan anyagok kerülnek beépítésre, amely a magyar minőségi szabványoknak megfelel.

Az új nemzetiségi középiskola az eddigi nyolc osztállyal szemben (évfolyamonként 2-2) tíz osztályos, öt évfolyamos (0-ik évfolyammal) lesz. A régi épületben nem voltak szaktantermek, ennek oka a helyiséghiány volt.

Az új épületben ki lehet alakítani:

- 1 biológia-kémia előadói szaktantermet
- 1 fizika-matematika előadói szaktantermet
- 1 számítástechnika előadói szaktantermet

1 ének-rajz szaktantermet

2 nyelvi labort.

Ezen kívül a csoporttermek száma lehetővé teszi, hogy a napi óraszámokban oktatott német nyelv és irodalom tanítás csoportfoglalkozások keretében történhessen. Ez különösen fontos azért is, mert szaktantárgyak oktatása is német nyelven folyik. A kis termek a fakultációs oktatás színvonalát is növelik. A csoportfoglalkozások minden tantárgyból a magasabb szintű tudás kialakítását teszik lehetővé. Kisebb helyiségekből jut hely a szaktantárgyi szertárak megvalósítására. A régi épületekben nem volt hely az iskola könyveinek elhelyezésére (a szertárak összezsúfolva voltak elhelyezve).

A középiskolának eddig nem volt olyan nagyobb helyisége (a tornatermen kívül), ahol közös összejöveteleket (rossz idő esetén évnyitót) tarthattak volna. Ezt a problémát oldja meg az aula. Megoldódik a nagyobb ünnepségek rendezése is pld. ballagás, szalagavató, az új színházteremben. Az eddigi reggeli és tízórai vásárlás biztosítása komoly problémát jelentett.

Ez a büfé és előtér kialakításával funkcionálisan elválasztott térben megoldódik.

Az építmény megjelenése esztétikusabb és a követelményeknek, elképzeléseknek is jobban megfelel. Remélhetően ez a szép új környezet nemcsak a szigorúan vett oktatás határfokát emeli, hanem a nemzetiségi nyelv, kultúra és identitástudat növelésének központjává válik.

Botzheim István
polgármester

Hírek-Tájékoztatások

Üzlethelység bérleti pályázat klírás

A Fő úton lévő, ismert nevén a „Sport Kocsmá” bérleti pályázatát az önkormányzat már korábban meghirdette, döntött az odaitelésről, a bérleti szerződést megkötötték. A bérelő bejelentette, a szerződéstől eláll, ezért az önkormányzat a pályázatot újból meghirdeti. Az ingatlan hosszú távú rendelkezésére áll az arra igényt tartó vállalkozóknak, az önkormányzat kikötése, hogy nem „kocsmá” üzemeltetésre, hanem más közhasznú, lakossági igényt kielégítő profilú tevékenység (üzlet, szolgáltatás) folytatására adják bérbe. „Jelige: az kapja bérbe, aki a legmagasabb bérleti díjat ajánlja.” (Bővebbet a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálati Irodájánál.)

Határreli tározó tulajdon joga

Pilisszántó, Csobánka, Vörösvár részére ítélték meg a Határreli Víztorló tulajdonjogát, ezzel lehetőség nyílt arra, hogy közös önkormányzati tulajdonba vegyüek. Az érdekelt önkormányzatok megegyeztek a tulajdon részek, hányadok megosztásában. Vörösvárnak jut kb. 50%, a két társtulajdonos önkormányzat kb. 20-30%-ra lett jogosult, az ingatlan nyilvántartási adatokat ennek megfelelően jegyzi be a Földhivatal, az örtelep osztatlan közös tulajdonba kerül. A tó jelenleg a Magyar Horgászok Országos Szövetségének a használatában van, a társtulajdonos önkormányzatok a MOHOSZ-szal kötnek újabb hasznosítási szerződést, de szó lehet más hasznosítással történő megállapodásról is.

Pilisvörösvári mozi további sorsáról...

A pilisvörösvári mozi a MOKÉP üzemeltette, a felszerelés is a vállalat tulajdona. A vállalat felszámolás alá került, felfajlotta, hogy a közel 1 millió forint értékű vetítő berendezést kb. 100.000 Ft-os áron az önkormányzatnak adja. Közismert, hogy a mozik üzemeltetése jelenleg általában nem nyereséges, a szinte jelképes eladási árra is tekintettel az önkormányzat igényt tart a mozi felszerelésére, elfogadja a MOKÉP ajánlatát. A Gazdasági és Területfejlesztési Bizottság kidolgozza a mozi üzemeltetési rendszerét. Előzetes elképzelések szerint a mozi „0” szal-

dós, lényegében non profit jelleggel üzemel majd. Az önkormányzatnak az a célkitűzése, hogy maradjon meg a mozi, mint Vörösvár egyik hagyományos intézménye, értékes művészi filmalkotásokat tűzzön műsorára, egyben filmbarát klubként is működjen. Ennek megfelelően kéri a lakosság segítő támogatását, a mozi látogatottságának újjáélesztésére.

Telefon fejlesztés

A MATÁV még 300 állomás beszerelését biztosítja, aki eddig a társulási befizetést teljesítette, a vállalt, 1993. december 31-i határidőre megkapja a vonalat és a készüléket. Akik még szándékoznak befizetni, ugyancsak 30.000 Ft ellenében jutnak telefonhoz – bővebbet a község háza ügyfélszolgálatánál.

Községi beruházások állása

Az év elején sok nagy beruházásunk valósult meg:

- a Kultúrház fenntartási munkálatai, kazánfűtés, mellékhelységek, rendbehozása, elkülönítve a pinceklubból,
- a Szociális Központ külső-belső felújítása befejeződött, folyamatban van a parkosítása,
- a Búcsúra teljesítve lett a templom téri útéptetés. Ez a beruházás példaértékű, a csatorna csővezetéke, telefonkábel már az úttest alatt van, nem kell újra bontani,
- az útkarbantartásra elkülönített alapot nem használtuk fel, (az év végéig fel kell használni)
- a Mentőállomás létesítése érdekében minden megtörtént. A meghirdetett pályázatra 10-20 ajánlat érkezett, az ajánlatokat a környező önkormányzatokkal egyeztetjük. A kivitelezési költség kb. 22 millió forint. Vörösvár ezt egyedül nem finanszírozhatja, ezért a környező, érdekelt önkormányzatok céltársulatba tömörülnek,

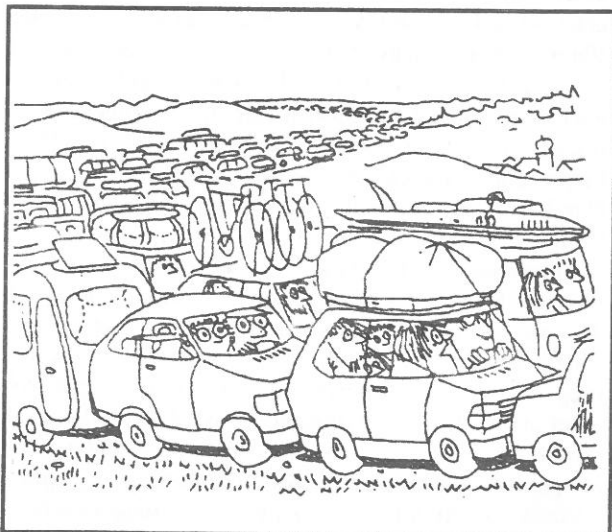
- a Német Nemzetiségi Képzési Központ építése ütemesen halad, előbbre is vannak a tervezettnél az építési munkák. Úgy fest, hogy a kb. 100 millió Ft-os beruházás november 15-i határideje tartható lesz. Ennek a beruházásnak a fele költségét a Bajor Szabad Állam állta 850.000 márkával járult hozzá. Kívíttuk a bizalmukat, ennek az összegnek a felét átutalták, a fedezet folyamatos,
- a csatorna gerincvezeték építése is ütemesen halad, a Tűzoltó u. - Arany János úti átemelővel. Igéret van arra, hogy a Parlamenti céltámogatását megkapjuk, a Magyar Közlöny Kormány Közleményében megjelent, 17 millió Ft támogatást kap 1993. évre Vörösvár.

Temető bővítése

A volán Vállalat tulajdonának tudott 1 hektáros területről megállapítottuk, hogy a községé és rendeztük az önkormányzat tulajdonjogát. A területet a temető bővítésére használjuk, a tervezési munkák folyamatban vannak. Címzett támogatást kértünk a Parlamentiől. Tervezzük a kerítések egybeépítését, temetői utak építését, fásítását, ez évben a ravatalozó átépítését. A temetői parkoló kérdése összefügg a telekhatár rendezéssel. Sajnálatos módon néhány telektulajdonos ellenállása miatt ez nem megy, úgy látszik kisajátítást kell végezni.

A pilisvörösvári zsidótemetőt műemlékké nyilvánítottuk. Kérés érkezett, segítsünk ennek helyreállításában. Az Izraelita Hitközség vállalná az anyagköltséget, Vörösvár polgárait felkérnénk a segítségre – bővebbet a község-háza ügyfélszolgálatánál.

Új Sport Egyesület alakult Vörösváron

Pertics József úr tervei szerint Vörösvár sportparadicsom lehetne Budapesthez való közelsége, kitűnő természeti adottságai miatt is. Vörösváron egy sport-centrumot hozna létre, elsősorban a „zöld-sportot” kell meghonosítani. A megalakuló Sport Egyesület 30-40 fő sportolását tudná biztosítani. A cél: elit klub legyen, úszás–kerékpár–futás a sporttevékenység, de sziklamászást, bújárkodást, sífutást is megismertené Pertics úr.

Ezen kívül olyan sportjátékot is kitalált, amely – még titok – hasonlít a kosárlabdához, azzal vetekedhet, ezt szeretné Vörösvárról kiindítani.

Reméli a tervezett egyesület Vörösvárnak hatalmas hírnevet fog szerezni. Az alakuló taggyűlés után lehetőség van kapcsolatfelvétellel külföldi egyesületekkel, a „Zöld Ponttal”, akik már várják a vörösvári eseményeket, szívesen jönnek Vörösvárra. A versenyek rendezése, golf és falabda pálya is létrehozható. A polgármester úr szerint a tervezettek megfelelnek a képviselőtestület egyesített programjának is, mely szerint üdvözljük az új alakuló sportegyesületeket. A sport-centrum ide vonzaná a külföldi turistákat, látogatókat. Az idegenforgalom fejlesztése Vörösvárnak nagy lehetősége, de üzleti érdeke is: 1996-ban a világkiállításra ide áramlik a nyugati túrizmus, a vendégek elhelyezése, ellátása a sportlehetőségek fejlesztése ilyen igények kielégítése a községnek létérdeke. A Sport Egyesületbe jelentkezhetnek fiúk-lányok, a jelentkezés helye: Fő u. 50. a kerékpár szervízben, (a „Vasbolt” mellett), itt további felvilágosítások kaphatók.

Az Órhegy védelméről

Az Országos Érc- és Ásványbánya jelentős környezetvédelmi megterhelést jelent községünknek. A téma vizsgálatát szakértői jelentés formájában a Gazdasági és Településfejlesztési Bizottság, valamint a Környezetvédelmi Bizottság megtárgyalta és a következőket határozta el.

A Képviselő Testület megbízta a Környezetvédelmi Bizottságot, hogy az Országos Érc- és Ásványbánya Vállalat megfelelő szakembereivel helyszíni bejáráson tisztázza a következőket és adjon jelentést:

- rekultiváció (rekultiváció = eredeti állapot visszállítása) végrehajtása és szakszerűsége,
- védőerdősáv létrehozásának kérdése,
- egyéb környezetvédelmi egyeztetés, pormentes, zártrendszerű közúti szállítás.

A képviselőtestület megbízta a Polgármestert, hogy a Kt képviseletében eljárva, vezetésével egy küldöttség a Társaság vezetőivel tárgyalást kezdeményezzen:

- MÁV-val való egyeztetéssel vasúti iparvágány létesítése,
- tulajdonviszonyokról.

Célunk, hogy hosszútávú együttműködésre felkészülve, a község érdekeit szem előtt tartva működjen a bánya.

Szennyvíztelep rendezése

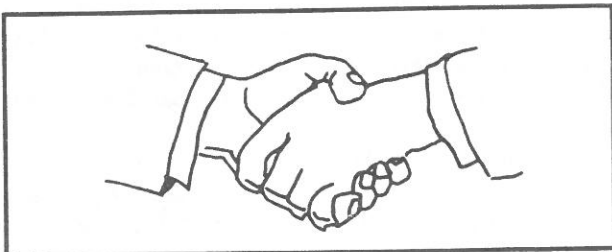
A képviselőtestület felkéri a Hivatalt, hogy az érvényes vállalkozási szerződések keretén belül a szennyvíztelep melletti átemelő terveit módosítsa - az ANTSZ-szel egyeztetve - oly módon, hogy a szippantó autók részére gépkocsi mosó létesüljön (teljes technológiával), valamint a parkolási lehetőség ezeknek az autóknak is biztosítva legyen. Ez szervesen kapcsolódjon a meglévő telephez. A többi gépkocsi parkolását a telepen belül kell megoldani.

1848-as emlékmű a Hősök terén

A képviselőtestület elhatározta, hogy az 1848-as hősök emlékének tiszteletére a Hősök terén, - a jelenlegi emlékművekkel egy sorban - emlékművet állít. Ez az emlékmű egyben a március 15-i ünnepek koszorúzási helyéül is szolgál majd. Az emlékmű előzetes terve, makettje elkészült: egy jelképes, megcsonkított görög oszlop jelképezi az elbukott, de dicsőséges forradalom emlékét, rajta égő gyertya fejezi ki a magyar nép soha nem múltó emlékeztetését a forradalom hőseiről, nemzeti ünnepünkön.

Mentőállomás - támogatások

Az önkormányzati testület a beruházási költségek megosztása céljából, címzett támogatásra pályázatot nyújt be a „Pilisi-medence Regionális Mentőállomás” tárgyában. A mentőállomást eredetileg a szomszéd önkormányzatokkal összeadott pénzen, céltársulás keretén belül kívántuk megoldani. A Belügyminisztérium meghirdetett pályázatára reagálva, a teljes összegre 60%-os pályázatot nyújtott be Vörösvár önkormányzata, ezzel csökkenthető lenne a többi önkormányzat hozzájárulása is. Csak visszatekintés képpen, a pályázatok elnyerésével eddig is jelentős fejlesztéseket valósítottunk meg: pl. a templom téri tornaterem, vásár téri iskola bővítés. A csatorna hálózathoz 17 millió forint hozzájárulásról már a Magyar Közlöny is hírt adott 1993. évre. Az önkormányzat minden lehetőséget megragad a támogatások megpályázásával, saját forrásaink bővítése érdekében.

Vörösvár közbiztonságáról

Tarci József rendőrpáncsnok úr ismertette Vörösvár közbiztonsági helyzetét. Úgy ítélte meg, hogy a közbiztonság az elmúlt hónapokhoz viszonyítva javult, azonban történtek súlyos bűncselekmények is.

A vagyon elleni bűncselekmények közül: egy lakásbetörés volt, de harmadszor is betörték a templom sekrestyéjébe, korábban elvitték a hangosító berendezést, most 500 forint volt a szégyenteljes zsákmány. Anyagilag, de erkölcsileg is igen súlyos, külföldi látogatóink, a német partnervárosok általi megítélésünk szempontjából, hogy a Heldenfingeni együttes buszát feltörték. Ezt enyhítette az, hogy a helyi rendőrség gyors és bravúros akciója révén az elkövetőket elfogták, az egy millió forint értékű hangszereket visszaadhattuk. Emelkedett a kerékpár lopások száma - 4 eset fordult elő - az elmúlt hónapban. Ajánlott, hogy a szülők fokozottabban kísérjék figyelemmel, ha a gyerekek hazajönnek a kerékpárral, hová teszi, elzárja-e. A kocsik feltörések elkerülése, megelőzése érdekében az értekeket ne reklámozzák, ne hagyják a kocsiban az utcán, de még az udvarban sem. Sörös János úr kérte, a megelőzés érdekében rendőrség személy szerint is nevezze meg az elkövetőket, ezzel a polgárok elővigyázatosságát fokozhatnánk. A parancsnok úr közölte, hogy ez a „személyi jogok védelme” miatt nem lehetséges. Úgy véli, ez nem is lenne szükséges, főként hasznos. A gyanúsított személyeket már eleve nyilvántartják, ismerik elkövetési szokásaikat, előállítják őket, így a felderítés eredményesebb, vörösvári viszonylatban különösen jó. Egyebként nemcsak helyi elkövetőkkel kell számolni, hanem ide kijáró, az alkalmat kikémlő, majd elkövető személyekre is kell számolni. Ahhoz, hogy a közbiztonsági helyzet ne romoljon, a megelőzésre a polgároknak is nagy súlyt kell fordítani. Szükséges, hogy mindenki úgy védje a szomszéd tulajdonát, mint a sajátját (vagy még jobban, hiszen ez erkölcsös lehet). Ismerve a szomszéd szokásait, - mikor jön meg, mikor megy el, általában kik és mikor szoktak nála járni - a megszokottól eltérő jelenségek esetén figyelni, jelezni kell a rendőrség felé. A Pest-megyei Rendőrkapitányságnál jogilag tisztázták, hogyan oldható meg a rendőri figyelő szolgálat elektronikus módon. Rásonyi Viktor helyi vállalkozó beszereli az infra rendszerű védő-riasztó berendezést, amely lakásban, üzletben történő behatolásokat azonnal, az elkövető számára felismerhetetlenül jelzi a rendőrségnek - a betörő ezt még azáltal sem tudja megakadályozni, ha a szerkezetet felfedezi, tönkre teszi, megrongálja, mivel a jelzés ilyen esetben még intenzívebben kimegy. A helyi rendőrállomás szolgálaton kívüli, szabadnapos rendőrökkel biztosítja az állandó ügyeletet. Erre az érdekeltek térítés ellenében megállapodhatnak. A parancsnok úr a biztonsági-gyakorlati kérdések mellett, kifejtette, hogy a vázolt megoldás pszic

hikai szempontból is hatásos, a biztos „lebukás” kockázatát az elkövetők eleve nem vállalnák. A műszaki megoldást fejleszteni fogják, számítógépes rendszert alkalmazva. Vörösvár környéke „üdülőövezetnek” is számít, a hétvégi házak feltörése nagy számban fordult elő eddig. Az elmúlt hónapokban ilyen bejelentés nem érkezett. Ez főként annak tudható be, hogy a hétvégi házakban sokan és általában rendszeresen tartózkodtak.

Az „idényszerű” bűnelkövetés a jellemző, a nyár végétől már más a helyzet, számítani lehet az elkövetések számának emelkedésére.

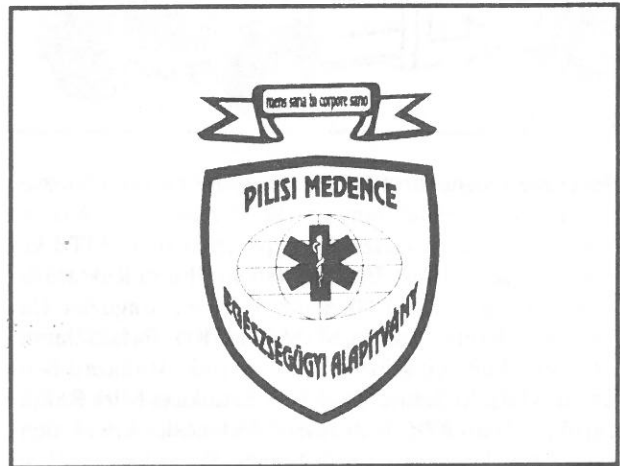
A parancsnok úr kérte a lakosokat a telektulajdonosokat, ha ismeretlen, kóborló egyéneket észlelnek, azonnal értesítsék a rendőröket, (külön veszélyt jelent, hogy az elkövetők felfegyverkezve készülnek a betörésre, ezért a személyes fellépés helyett a rendőrséghez való jelzést ajánlja). A hétvégi házas területre is fordítják a rendőri erőt, de a szomszédi, baráti vagy az itteniek csoportos őrző-megelőző magatartása, összefogása nagyon sokat segíthet. Közlekedés rendészeti kérdésként, de egyes lakosok kérdéseként is felmerült, a posta előtti parkolási területet hozzák előbbre, a posta bejáratáig, ezzel is bővítve a szűkös parkolási lehetőséget. A parancsnok úr álláspontja: nem lehet a jelenlegi területet így bővíteni, akadályozná a gyors rendőri kiszállást, ha a rendőrség utcai bejáratát a parkoló kocsik szűkítenék. Ajánlott, hogy a közelben lakók ne gépkocsival közelítsék meg a postát, az itteni üzleteket, vagy más helyen parkoljanak, a Fő úton a padkán való parkolás megengedett. A tilosban való parkolókat bírságolják, súlyosabb esetekben szabálysértési feljelentést tesznek – az elmúlt hónapban 120-140 eset volt. Az egyirányú utcában – pl. a községháza előtt, templom körül – a szabálytalanul behajtást ellenőrizni fogják és bírságolják. Sajnálatos, hogy az úttestre való váratlan kilépések – különösen az útszélen parkoló gépkocsik mögül – miatt több gyalogos szenvedett balesetet a 10-es útvonal mentén a községben. Igen gyakori, hogy az idősebb emberek minden körültekintés nélkül lépnek ki az úttestre, de az is sajnálatos szokás, hogy a kilépés előtt épp az ellenkező irányba tekintenek. Igen gyakori, hogy a megengedett sebességet túllépik a gépkocsivezetők, nem adnak elsőbbséget a gyalogátkelő helyeken, sokszor hallani a temető irányába elhajtó gépjárművektől bömbölő motorzúgást, feltehetően felelőtlen fiatalok az elkövetők, ezeket is fokozottan fogja a rendőrség ellenőrizni.

A személy elleni elkövetések száma emelkedett, – három eset volt az elmúlt hónapban – kérdésekre és lakossági bejelentésekre is figyelemmel a nyilvános szórakozóhelyek rendjéért, a záróra betartásáért az üzlettulajdonos, a bérlő a felelős. E tevékenységüket fokozottabban ellenőrzi a rendőrség, a randalírozó személyekkel szemben fellépnek.

A rend és a kultúrált viselkedés védelme, azonban nem csak rendőrségi feladat, hosszútávú összhangolt nevelés szükséges az iskolákban és a családon belül is. A megelőzés és a lakossági összefogás legeredményesebb módja

lenne a helyi polgárőrség megszervezése. A polgármester úr közölte, hogy a polgárőrség céljaira 1 millió forintot különített el az önkormányzat. Áldozatkész 40-50 emberre volna szükség, várják a jelentkező polgárokat

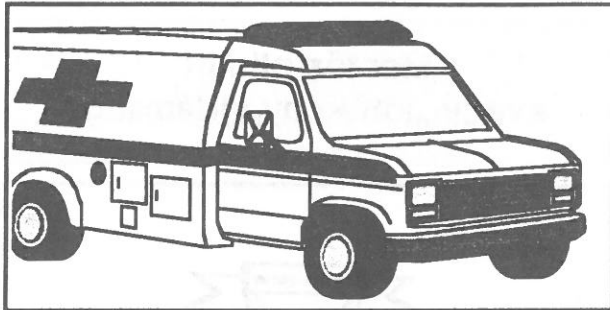
Mentős-piknik avagy „Jótekonysági vidámság”

A Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány 1992. szeptember 5-én 14-18 óráig „pikniket”, este pedig jótekonysági bált rendezett a pilisvörösvári Halastó Kempingben. A zord idő ellenére is jó hangulat volt a sörátorban. A meleg halászlé és a színpadon zajló színvonalas műsor fellelegített bennünket. A halászléhez a halat a Pilisvörösvári Horgászgyűlés ajánlotta fel. A műsorban fellépett a Német Nemzetiségi Táncegyüttes ifjúsági és felnőtt csoportja, Wenczl József vezetésével, a Szilvásyné, Magdi vezette táncscsoport, a Templom téri Általános Iskola diákjai zenei programjukkal és Peller Jánosné, akinek énekét Oszterheimer Gábor és Wieszt Árpád kísérté harmonikán. Miközben a műsort élvezhettük, a gyermeknek kézműves-foglalkozásokon vehettek részt (virágkötészet, gyékényezés, tuslevél és bőrmunkák), játékos vetélkedők és gyermektombola színesítette délutánjukat. A gyermekekkel a Pilisszentiváni Általános Iskola pedagógusai foglalkoztak. A kemping parkolójából az alapítvány Renault típusú mentőgépkocsija az érdeklődő gyerekeket „sétakocsikázásra” vitte.

Az esti bált Botzheim István, Pilisvörösvár polgármestere nyitotta meg. Nagyon sajnáljuk, hogy a többi meghívott polgármester nem jött el. A Renault mentőautót adományozó Vajay György úr ünnepélyes keretek között átadta a kocsit kulcsát az alapítvány kuratóriumi elnökének. Az ezt követő színes műsort a Pilisszentiváni Táncklub táncosai nyitották, majd a Pilisszentiváni Zeneiskola fiatal tehetségei mutatkoztak be. A Pilisszentiváni Énekkar nevében Neubrant úr 10.000 Ft-os adományt nyújtott át. Ezután ismét Peller Jánosné hangjában gyönyörködhetünk, aki egy-egy számot Sax Lászlóval duettben énekelt.

Majd Osztheimer Gábor és unokája, Wiest Árpád önálló harmónikajátékát hallgathattuk. Az esti műsort keringő zárta a táncklub előadásában. A hajnalig tartó hangulatról az Ungarndeutsche Jungs együttes gondoskodott, akik honoráriumukat felajánlották az alapítványnak.

Az eddig megnevezetteken kívül egész napos rendezvényünket az alábbiak támogatták: Bartos Istvánné ruha-kölcsönző, Benkó László kerékpárszaküzlete (MTB kerékpárt ajánlott fel), Bizinger István, Braun Raktárház, dr. Breier László, Gázker Kft., Hajni virágüzlet, Havas trafik, Krausz Tamás, M+M Origó Kft., Pataki élelmiszer bolt, Piehl virágüzlet, Pilistex Gmk., Ruházati Bolt, Szamos László, Szintai papírbolt, Sztinka és Mirk Raktárház, Tono Kft., Tóth József, Valencsics Ede, Valencsics Emil, Varázskő, Vörös Ferenc, Wiest Ferenc, Wipfelhauser cukrászda, Wipfelhauser Ferenc, Wipfelhauser István (autófényező). Külön köszönet illeti Müller Jánost, a Halastó Kft. igazgatóját, aki nemcsak a helyiséget biztosította számunkra, hanem a napbevételeiből származó nyereséget is átutalta alapítványunk számára. Valamennyi szervezőnek, felszolgálónak és vendégeinknek köszönjük, hogy hozzájárultak rendezvényünk sikeréhez, és ezzel támogatták az egészségügyi alapítványt.

dr. Für Zoltán a PMEÁ kuratóriumának elnöke

Versenytagyalási felhívás

Pilisvörösvár külterületén lévő állami tulajdonú lakások vízellátásának biztosítása céljából versenytagyalást hirdettünk.

A feladat a meglévő kút felmérése és felújítása, valamint a lakások vezetékhálózatának átalakítása.

Ajánlat beadásának határideje:
1992. okt. 15. de. 10 óra

Érdeklődni lehet a
Pilisvörösvári Önkormányzat műszaki csoportjánál

A vér életet ment!

**A Vöröskereszt
helyi szervezete
vár mindenkit
a Művelődési Házban
október 1-én, 15 órakor
véradásra.**

A Nyugdíjas Egyesület köszöni...

Az önkormányzati testület úgy határozott, hogy megismeri azt a nemes gesztust, hogy ez évben is fedezi a Nyugdíjas Egyesület által szervezett kirándulások költségét, 100.000 forintot biztosított e célra.

Az Egyesület vezetősége köszönetét fejezi ki, hogy 450 nyugdíjas részére lehetővé tette a térítés nélküli kirándulást. Augusztus-szeptember hónapokban tíz buszt indítottunk, választás szerint, megosztva, Zirc-Pannonhalma, vagy Hévíz volt az uticél. Annak érdekében, hogy minden jelentkezőt fogadhasunk, az Egyesület a hiányzó összeggel kiegészítette az önkormányzat adományát. Az adomány, a segítség mindig jól jön, azonban az önkormányzat segítsége ettől mást és többet is jelentett számunkra. Jelképezte a munkában megfáradt idős polgárok megbecsülését, tiszteletét, az egyforma mindennapokból való kimozdulás lehetőségét. Mindez anyagilag nem mérhető élmény és érzés volt számunkra.

A velünk való törődést a ránk gondolást köszönjük az önkormányzatnak, a polgármester úrnak valamennyi nyugdíjas, időskori társunk nevében. Köszönetünket fejezzük ki a szervezők lelkes munkájáért, a Volán vállalatnak és gépkocsivezetőinek a segítségért, azt is köszönjük, hogy úgy mint korábban most is igen nagy kedvezményt nyújtottak azzal, hogy rezsiköltséjükön alul állapították meg a térítésünket.

Krammer Jánosné
Nyugdíjas Egyesület elnöke

Környezetvédelem

Idilli kép búcsú kedden

Hüvösebb hajnalra ébredt az is, aki a három éjszakát át-aludta, s az is, aki a tartós zene-bona után megkönnyebbülten magához tért. Mindnyájan felsóhajtottunk a búcsú utolsó nyekergő hangfoszlányaira:

– Na, ezen is túl vagyunk!

Kedves, kötelességtudó szomszédaink söprűvel kezükben úgy álltak a szeméthegy közepén reménytelenül, mint magányos kapás ember a hold kukoricásban.

Sokáig azt hittem családommal, ismerőseimmel, rokonnal egyedül állunk a búcsú elleni harcban, de most szomszédaim a közeli és távoli környék lakói is, élükön az orvosokkal, egészségügyi dolgozókkal, egy szóval a Szakorvosi Rendelővel megerősítettek abban, hogy a búcsúnak végérvényesen ki kell vonulnia a rétről.

Hogy is várhatnak el orvosainktól felelősségteljes életmentő akciókat, ha a feltételeket a nyugalmas gyógyításhoz nem biztosítják?

Tiltakozásukban csatlósként felzárkóznak azok a betegek, akik nap mint nap megküzdnek egészségükért és éltükért a rendelőkben.

Hagyomány? De ne itt és ne így! Kultúr országokban vásár, za jos mulatság telepítése egészségügyi intézmény közelébe tilos!

Mit tetszenek gondolni, a lakókocsikból hová kerültek a szennyvizek? Szerintem már ki is találták. Erről tárgyi bizonyítékaink is voltak, miután lehagoltan, de ugyanakkor lincselő hangulatban nekiláttunk a szeméttenger eltakarításához.

Most unalmas felsorolás következik a hulladék minőségéről, gyengébb idegzetűek és gyomrúak ne olvassák tovább! Libresse tampon, Libero pelenka, rothadó dinnyehéjak, papírok, dobozok, műanyagok, zacskók, színes üvegszilánkok (aszfalton, járdán), másfél literes flakonok (előtünk 17 db), lerágott kukorica csutkák, töltények, patronok, járdára- fűreragadó vattacukor, mindez ezernyi léggel, darázssal vastagítva.

Egy régen tanult Ady-vers sora passzol ide:
„Elvadult tájon gázolok!”

Most a ház előtti füre gondolok, amit évről évre újra ültetünk, locsolunk, gondozunk. És nem tudom eldönteni, hogy most magánterület-e és kötelességem-e a házam előtti portát rendbehozni vagy ez közterület?

Na, sebjaj! Lássunk hozzá ahányan vagyunk kicsik és nagyok! Már is szervezkedünk.

Húzzuk össze kupacokba, hogyha jön a kocsi (amit az elmúlt években kiküldtek) a közmunkásoknak könnyű dolguk legyen. Ha nem lennének oly gyakorlatias szomszédaim, még ma is várnánk a rendcsinálókat. Ám javaslatukra többen is telefonáltunk, hátha elakadt valahol a kocsi.

Reklamáltunk non-stop. Kérdéseinkre nem túlságosan megnyugtató válaszokat kaptunk. „Szólok az illetékesnek. Az illetékes házon kívül van. Tárgyal... Szabadságon van. Nincs is illetékes!”

Nagy huza-vona egész kedden. Újabb válasz: „A búcsú-soknak kellett volna eltakarítani!”

„A költségvetésre tartozik, vagyis nem vagy arra, aki a helypénzt beszédte?”

Labdapasszolgatás. A megnyugtató válasz mégis a bűvös szóban van: „Majd intézkedünk!” Majd, majd, majd ... egyszer, talán jövőre.

Mi ebből a tanulság? Már megint annak lett igaza az utcából, aki egy paraszthajszálat sem tett keresztbe, hiszen feltámadt a nyugati szél elvitte a szemetet rendezettebb tájakra.

Dr. Gábeli Z-né

Jön a szüret

A gondos gazda a szőlőszüret megkezdése előtt ellenőrzi hordóit, s amennyiben szükséges, új hordókat is vásárol. Az új hordókat csak szakszerű előkészítés után lehet használatba venni, mivel a dongák pórusaiban levő anyagok kioldódhatnak, és a bornak kellemetlen „faízt” adhatnak. Áztassuk ki a hordókat, töltsük fel azokat tiszta hideg vízzel, és a vizet 2-3 napig tartsuk a hordókban, majd öntsük ki azt. Ezt a műveletet legalább kétszer-háromszor ismételjük meg.

Öntsünk a hordókba 5 vagy húszliternyi forró vizet, majd dugjuk be erősen az akonanyílást. Tíz-tizenöt percig himbáljuk, hengeressük meg a hordókat, hogy a forró víz tökéletesen behatolhasson a dongák pórusaiba. A dugó gyors kiütésével engedjük ki a gőzt, majd ismét dugaszoljuk be a hordókat és hengeressük tovább azokat. Ha a víz kihűlt öntsük ki. A forrázást legalább egyszer-kétszer ajánlatos megismételni.

A forró szódás kezelés, háromszázalékos szódás vagy trisós vizet öntsünk a hordókba és himbáljuk meg azokat.

Az újraforrázás azt a célt szolgálja, hogy a szódás anyagokat eltávolítsuk, ezért a hordókat tiszta forró vízzel kiöblítjük. Az újraáztatást hideg vízzel végezzük, de ezt a műveletet is legalább 2-3 naponként, még kétszer-háromszor célszerű elvégezni.

Széles Csaba

Orvosi tanácsok

A hűléses betegségek kezeléséről

Itt van az ősz, jönnek a hűvösebb, szeles, esős idők, melyek magukkal hozzák a meghűléses betegségek gyakoriságának emelkedését.

Az enyhe lázzal, estleg torokfájással, köhögéssel járó betegségek fellépése esetén, ha mód van rá, nagyon fontos az ágynyugalom, a pihenés. Nem kell ilyenkor antibiotikumokat szedni (pl. Maripen, Doxiciklin stb.), hanem ajánlott a szervezet – egyéként naponta kiürülő – C-vitamin „készletének” fokozatosabb feltöltése. Általában nem árt, ha ebben az időszakban naponta 1-2 tabletta C vitamint egyébként is szedünk, de betegként ez az adag nyugodtan felemelhető felnőtteknél napi 3x2, 3x3 tablettára is. Használjunk gargalizáló szereket, köptetőket. Néhány nap alatt a panaszoknak el kell múlniuk. Természetesen abban az esetben, ha a betegnek valamilyen krónikus szervi betegsége van, az orvos óvatosságból, egyébként nem várt szövődmény elkerülése érdekében kiegészítésként antibiotikumot is rendelhet.

Az influenza vírus fertőzése hasonló tüneteket okozhat, de az a jellemző, hogy a láz általában nagyon magas, komoly végtagfájdalmak vannak. Előfordulhat, hogy a lázat emésztőszervi tünetek kísérik, pl. hányás, vagy hasmenés. A magas láz csillapítására leginkább a már régen ismert és jól bevált priznic ajánlott. Ez a borogatás úgy készüljön, hogy ágyban felült beteg egész felsőtestére állottvízes törülközőt vagy lepedőt tekerünk, azt mintegy 10 percig rajta hagyjuk és átmelegedésekor lecseréljük. Ezt addig végezzük, amíg a beteg láza jelentősen nem csillapul. ez a módszer minden gyógyszeres lázcsillapításnál hatásosabb. A betegnek csupán csuklójára vagy homlokára helyezett állottvízes kötés ugyan kellemes hatású, de nem pótolhatja a fent leírt priznicet.

Az influenza járvány időszaka előtt legalább 2 hónappal el lehet kezdeni az influenza elleni védőoltások adását, melyeknek a tapasztalatok szerint nagyon jó védőhatásuk van. Ezek a védőoltások különösen ajánlottak krónikus szívbetegségben szenvedőknél.

A védőoltások csak a járványt megelőzően és láztalan, vagy aktuálisan fertőző betegségben nem szenvedő betegnél alkalmazhatók.

Néhány szó a betegségek korai felismeréséről

Korunkban egyre inkább előtérbe kerülnek azok a vizsgálati módszerek, amelyek a krónikus, lassan kifejlődő betegségek minél korábbi felismerését eredményezik. Mint arról már több cikkünkben írtunk, ezeket a betegségeket korai felismerés esetén igen jól, késői felismerés esetén nehezebben lehet gyógyítani. Ilyen betegségek elsősorban a daganatos betegségek, de a szív-érrendszeri betegségeket is könnyebben lehet kezelni korai kialakulási szakaszukban.

Hazánkban rendkívül gyakori a magasvérnyomás betegség, így a **vérnyomás szűrővizsgálatát** minden új betegként történő jelentkezés alkalmával és jó eredmény esetén is legalább 2 évenként megismételve ajánlott.

A **vérkoleszterin szűrése** (speciális vérzsír a vérben, mely magas előfordulása esetén fokozza az érlemeződést, ennek következtében a keringésszervi betegségek bekövetkezését) a felnőttkorban legalább 4 évenként ajánlott. Emelkedése esetén a megfelelő gyógyszereléssel és táplálkozási szabályok előírásával súlyos betegségek pl. infarktus, agyvérzés előzhetők meg.

A **nőgyógyászati rákszűrés** rendkívül fontos vizsgálat, de a statisztikák szerint sajnos még mindig nagyon kevesen vesznek részt rajta, annak ellenére, hogy korai felismerés esetén a nőgyógyászati daganatok gyógyító eredménnyel gyógyíthatók. Ezeket a vizsgálatokat a 18-35. életévek között évente, de legalább kétevente, ettől kezdve 2-3 évente ajánlják. Ugyancsak ajánlott a nőknél a 35. életévtől az 50. évig legalább egy alkalommal az 50. évtől sűrűbben speciális emlőrontgen vizsgálatot csináltatni.

Rendelőintézetünk egyre inkább be kíván arra rendezkedni, hogy ezeknek a szűrővizsgálatoknak eleget tudjunk tenni. Ennek érdekében szereztünk be laboratóriumi műszereket, speciális EKG-t. Folyamatosan beüzemelő számítógépes rendszerünknek az is célja, hogy nyomon tudjuk követni, hogy a lakosok milyen arányban jelentek meg ezen a – természetesen önkéntes – vizsgálaton, továbbá a számítógépes program segítségével az orvos a beteg kívánságának megfelelően előjegyzési rendszert állíthat fel.

A hosszú élet titka

Növényi rost és béta-karotin

Táplálkozzunk egészségesen! – manapság divatos, gyakran elhangzó felhívás és figyelmeztetés. Vajon mi az egészséges táplálkozás kritériuma? Sokan még ma is úgy tartják: az, ha naponta legalább háromszor jóllaknak, nehéz, tömény, laktató ételekkel. Mások úgy vélik, csak a nyers zöldség az egyedül üdvözítő táplálék. Van aki egyszerűen azt tartja jónak ami drága. Megveszi a primőr paradicsomot, zöldpaprikát a méregdrága földiepret gyerekeknek, még saját nélkülözése árán is, hogy a gyerek megfelelő mennyiségű vitaminhoz jusson. De nincs mindenkinek pénze erre és felesleges is, hiszen vitamin van a nyers káposztában és répában is, nemcsak a banánban és az ananászban. Nem mindig a pénztárcánktól, a időtől függ, hogy mit és mennyit együnk. A ma oly „divatos” bél-, főként vastagbél- és gyomorrák valóban leginkább az egészségtelen táplálkozás számlájára írható. A civilizációs szokások hozták magukkal a rosthányos táplálkozást és összes ártalmát.

Miből kellene többet fogyasztanunk?

Korpából, gabonapelyhekből, kukoricából, barna kenyérből, zöldségből, szójából, sovány tejből, sajtból, halból, baromfiból és minél kevesebb állati zsírból, sóból és édességből.

A rostos ételekben igen sok a vitamin, ezen kívül teltségérzetet okoznak, fogyasztásuk révén a szervezet koleszterin-szintje nem emelkedik. A vastagbélben a méregtelenítés feladatát is elvégzik.

Újabban orvosok nagyon ajánlják a béta-karotint. Amerikai orvoscsoport végzett ezzel kapcsolatosan vizsgálatokat; a kísérletek egyértelműen bizonyították rák- és infarktuscsökkentő hatását. Már nálunk is kapható. Újabban azt is bebizonyították, hogy lassítja az öregedést, érdekes tehát gyógyszerárban beszerezni, kipróbálni.

Mefelelő étrenddel foglalkozó dietetikusok azt állítják, hogy nálunk egy ember naponta 15-20 deka rostos ennivalót fogyaszt, ezel szemben az ajánlott legalább 30 deka.

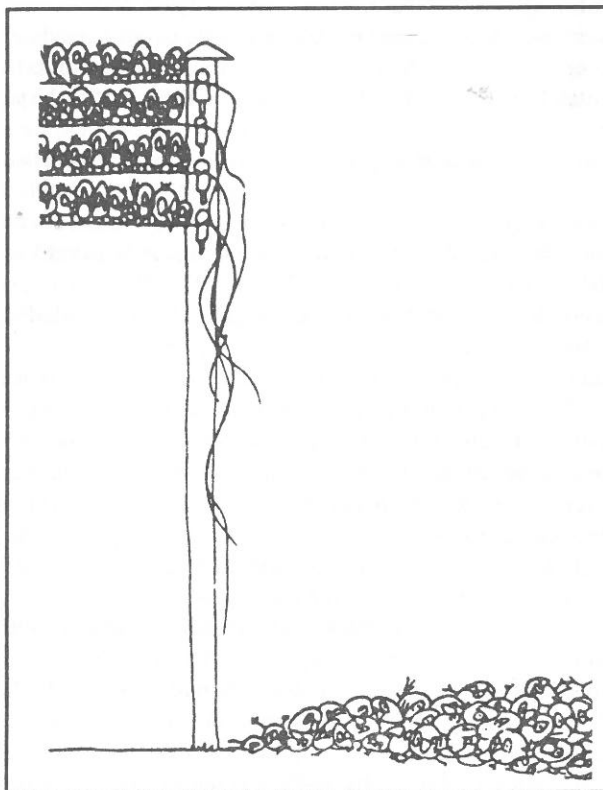
Nyáridőben azok a rostok is olcsóbbak, amelyek télen magas áruk miatt nem ajánlhatók sokak számára. Együnk tehát több zöldséget, gyümölcsöt, változatos formában. Nyersen megőrzi vitaminértéküket, tápértéküket is. Ennyivel valamennyien hozzájárulhatunk egészségünk megőrzéséhez.

L. Gy.

E, mint E-vitamin

Egészséges táplálkozással megelőzzük az E-vitamin hiányát is holott ha vitaminhiányról beszélünk mindenki a C-vitamin fogytára gondol. A legújabb kutatások szerint pedig az E, vagy másképpen tocopherolnak nevezett vitamin jelentősen elősegíti ellenálló képességünket, s olyan súlyos betegségeket segít megelőzni, mint a szív- és érrendszeri betegségek és a rák. A többi vitaminhoz hasonlóan szervezetünk egészsége szempontjából meghatározóan fontos sejteinket segíti ahhoz, hogy az agresszív és káros anyagokat feldolgozzák. Kimutatták, hogy az infarktus-hoz vezető érlemezésedést megelőzi. Alkalmazzák nagy adagokban mozgásszervi reuma ellen is, mert csökkenti a gyulladást és a fájdalmat. Ha nem is alkalmas ömagában arra, hogy gyógyszerek helyett alkalmazzák reuma ellen, minden esetre csökkenteni lehet E-vitamin adagolása mellett a reumagyógyszerek adagját.

Az E-vitamint sem lehet azonban túladagolni: napi 300 milligramm lehet a legnagyobb adagja. Jó tudni, hogy a káposztában, póréhagymában, paprikában található a legtöbb E-vitamin, ezenkívül a mandulában, mogyoróban, valamint a napraforgóolajban, tökmagolajban, a gyümölcsök közül a málna és a szederfélékben. Ugyancsak megnyugtató mennyiségben jut E-vitaminhoz azoknak a szervezetnek, akik rendszeresen fogyasztanak müzlit. A hölgyeknek talán nem mond újat, hogy a márkás kozmetikumokon is feltüntetik: E-vitamint tartalmaz.

Egyházi Hírek

Szól a harang, szólít a harang

Szép őszi vasárnap virradt ránk. Isten népe a lélek belső biztatására a bányatelepi kápolna felé indult, hogy résztvegyen az eukarisztikus áldozaton, a szentmisén. Célja, hogy dicsőítse Istent, az Atyát, meghallgassa az ígét, a Jézus Krisztustól származó tanítást, táplálkozzék az élet kenyerével. A megszokott rend szerint történik minden. Az ígehírdetés azonban eltérő attól, amire a közösség számít. Mihály Miklós, aki csupán néhány hónapja végzi a lelkipásztori munkát a bányatelepi egyházközségben, bejelenti, hogy dr. Takács Nándor egyházmegyénk püspöke felmentette ideszóló megbízatása alól és plébánosnak nevezte ki Előszállásra, Nagykarácsonyba és a hozzájuk tartozó még két templommal rendelkező faluba. A rendelkezés szerint szept. 15-én új állomáshelyére kell mennie. Sajnálatos következmény az, hogy a papok létszámának nagymértvű csökkenése miatt a Püspökátya nem tud utódot küldeni a lelkipásztori feladatok ellátására. A bányatelepi egyházközséghez tartozó hívek számára a templomi és egyéb szolgáltatásokat a falusi plébánián lévő atyák fogják végezni. A templomban jelenlévők sajnálkozással veszik tudomásul a bejelentést és nehezen tudják elfogadni ezt a fejleményt. A búcsúzó atya elérzékenyülve mondja el, hogy jó szívvel volt itt, megérezte a hívek szeretetét, az egyházhoz és Jézus Krisztushoz való hűségüket. Ez lelkesítette és lendületet adott lelkipásztori munkájához. A szentmiséről távozó hívek természetes kérdése: Miért éppen hozzánk nem küld papot az egyházmegye Püspöke? Mit is lehet erre felelni, megnyugtató felelet nincs, mert tiszteletreméltó a hívek azon óhaja, hogy legyen papja a bányatelepi egyházközségnek. Ez a vágy azonban nem teljesíthető, mivel az egyházmegyében nincs elegendő pap. Ez országos gond, de a világ minden táján ezzel a problémával küzdenek. Magyarázat bőven van, de a megoldás még várat magára. Sokan látni vélik és beszélnek is róla. Alapvető valóság életünkben, amely ezt a gondot előidézi, hogy az Isten népéhez tartozó családok nem élnek a keresztény hagyományok szerint. A családi élet nem segíti a gyerekeket, az ifjakat olyan életszemlélet kialakításában, hogy a papi hivatás, a papi tevékenység, a papi élet iránti fogékonyság gyökeret verjen és kifejlődjék. A család, amelyben nincs imádkozás, nem szentelik meg a vasárnapot a szentmisén való részvétellel, ahol nem beszélnek Jézus Krisztusról, nem lesz elindítója a papságot vállalni akaró ifjúnak. Az idősök halála után néhány hétre nagy takarítást rendeznek a lakásban. Ilyenkor mindent megmozgatnak, értékelnek, az élők számára értéküket vesztett dolgok tüzzre vagy szemétre kerülnek. Egyes daraboknak megkegyelmeznek. A padlásra kerülnek. Szükség nincs rájuk, de sohasem lehet tudni. E rámolások áldozatai lesznek a vallásos jellegű tárgyak is: imakönyvek, képek, szobrok. - Ezt csak jelképnek írtam, mert úgy

tapasztaltam, hogy ez a sorsa a keresztény hagyományoknak, szokásoknak, értékrendnek, a vasárnapok, az ünnepek és más vallási megnyilatkozásoknak is. Sokan kido-bálják magukból, életükből keresztény mivoltukat, bennső világukat. Ez az egyre terjedő életforma okozza azt a sajnálatos tény, hogy pap nélkül marad a bányatelepi egyházközség. Osztózik olyan sok más egyházközség sorában, ahol már évek óta nincs helybenlakó lelkipásztor. Ebben nem a bányatelepi az utolsó, mert erre a sorsra jutnak a közeli jövőben. A Püspök csak annyi pappal rendelkezik, amennyit a hívek közössége kitermel magából és magának. Az egyházmegye számára papot adó egyházközségek majd kapnak papot, a papot nem nevelők nem számíthatnak ott lakó lelkipásztorra. Elkésérítő így a holnap, a közeli és távolabbi jövő? Nem szükségszerűen. A hívek közösségére hárul a feladat, hogy önmaguk oldják meg gondjaikat. Az egyházközségben legyenek olyanok, akik egy-egy részét annak, amit a pap végzett, magukra vállalják: a gyermekek csoportokba gyűjtése, hitoktatás, a keresztény életre vezetés, a fiatalok szervezése, hogy elfogadják a keresztény elveket és így készüljenek az életre, a betegek számontartása, látogatása, gondozása, ha ez szükséges, az év ünnepeinek és a családi ünnepeknek keresztény szellemben való megülése, az egyházközség életébe való bekapcsolódás segítése, a keresztény hagyományok szerinti életforma kialakítása és megőrzése. Mindnyájunk közös érdeke ez, mert nem mellékes számunkra, hogy a körülöttünk élők milyen elveket követnek. A pap sajátos küldetését, a felszentelésből folyó feladatait a hívek teljes egészében nem vehetik át, de az evangélium szerint élő egyházközségben lesznek majd olyanok, akik a papi életre és a feladatokra vállalkoznak.

Labbant Lajos plébános

A plébános úr búcsúzó szavaihoz kapcsolódva közöljük a „Napos Oldal” szociális Központ Idősek Klubja nevében elkészülő kedves levelet

Isten vele Miklós Atya!

Szomorúan vettük tudomásul a klubtagok, hogy alig megismerték Miklós Atyát máris el kellett búcsúznia tőlünk, híveitől és ismerőseiktől is.

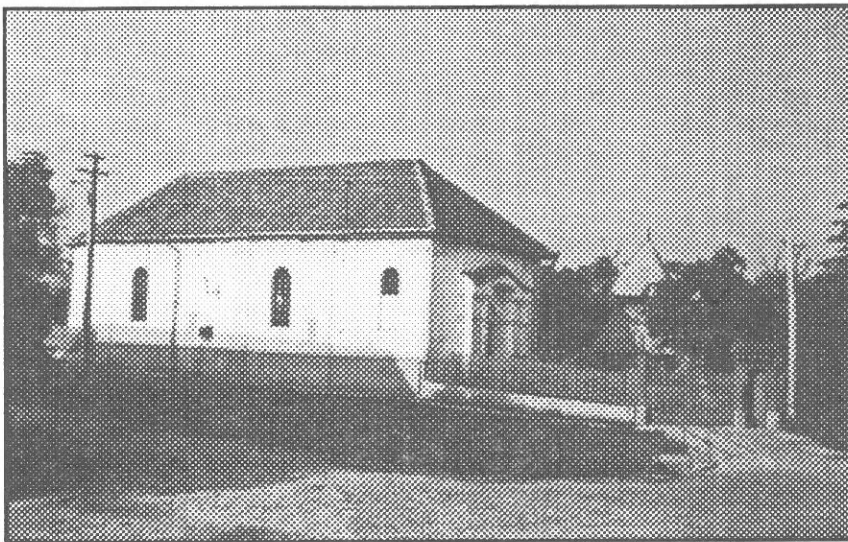
Tudjuk el kell fogadnunk a megváltozhatatlan döntést, azt is megértjük, hogy sok az aratás és kevés a munkás. Szívvel kívánjuk, hogy az új helyén is találjon jó híveket, jóakarátú embereket, hirdesse tovább Isten szeretetét. Kívánunk ehhez jó egészséget, siker koronázza munkáját. Lélekben köztünk marad továbbra is, reméljük néha fog látogatni bennünket Szeretettel gondolunk Önre és várjuk mindig vissza. „Elment bárányi néha visszatér nyájához, add uram, hogy úgy legyen!”

Viszontlátásra Miklós Atya!

Klubtagjaink nevében—ö.zv. Ziegner Antalné Annus néni

Testvérek között Erdélyben

Még tavaly nyáron, gyülekezetünk táborozásán, vetődött fel a gondolat: menjünk Erdélybe! – Sok tervezgetés, készülődés után ez az álom idén augusztus 8 és 13 között valósult meg, amikor 24-en csodálatos szép utat tettünk Erdélyországban. Kettős vágyunk volt az út előtt:

egyfelől látni Erdély gyönyörű tájait, másfelől találkozni, beszélgetni az ott élő testvéreinkkel. Hiszen tudtuk: a legjobb magyarok ők, akik nap mint nap hordozzák az elnyomás terhét, a megkülönböztetést, a szegénységet. – Mi Vörösváron igen sokat köszönhetünk „nagy testvéreinknek”, akik Németországból annyi kézzel fogható jelét adják szeretetüknek. Úgy cselekszünk helyesen, ha mi pedig másutt élő „kis testvéreinknek” adunk tovább abból, ami nekünk talán természetes, de nekik a nehéz mindennapokban egy kis könnyítés.

Ezúton köszönjük meg hálásszívvvel mindazoknak az adományát, akik hatalmas mennyiségű ruhaneműt, gyermekjátékot, sok-sok magyar nyelvű könyvet, újságot adakoztak. Igen jólesett látnunk, hogy milyen sokan mozduktak meg vörösváriak az adományozásra!

Mindnyájukat Isten áldja meg érte! – Önkormányzatunk jóvoltából 3 mázsa élelmiszert is vihettünk magunkkal: cukrot, olajat, rizst, mosó- és mosogató szert, szappant. Roskadozott az autóbusz, amikor felpakoltunk. Sofőrünk aki rutinos Erdélybe járó, végig azt motyogta: „Úgysem engedik be, úgyis lepakoltatják...” mármint a román vámosok. Nagy hála volt a szívünkben, amikor jóslatával ellentétben, a román határon azt tapasztaltuk meg, hogy Isten körülvesz a védelmével. Előttünk, mögöttünk szinte szétszedték az autóbuszokat, úgy átvizsgálták: a miénkre fel sem léptek a román vámosok, csak bepillantottak a dugig megrakott utas- és csomagterbe. A mindennapinak számító 15-20 órás határon várakozással ellentétben 2 óra múltán átengedték buszunkat! Tele torokból énekeltek: „Ó, hála az úrnak, zengjük neki hát!”

A Királyhágó hegyvonulatán átkelve elállt a lélegzetünk a tájszépességétől, a gyönyörű hegyek látványától, a köztük rohanó hegyipatakoktól. Az alföldet ezzel végleg a hátunk mögött hagytuk, hiszen Erdély földje rendkívül változatos, hegyes, dombos táj mindenütt.

Átmentünk a népművészetről oly ismert Kalotaszeg falvain, ahol a kerítések, kapukon – mint egy utcai kiállításon – véges-végig gyönyörű varrottasaikat kínálják el-

adásra a kalotaszegi asszonyok. Kolozsváron láttuk Mátyás királyunk szülőházát, tőle nem messze a Szent Mihály templomot, valamint az erdélyi reformátusság egyik legpatinásabb templomát: a Farkas utcai református templomot. Mindenütt régi korok ígézetét éreztük: a hajdani virágzó Erdély szellemét, ahol évszázadokon át magas, európai szintű kultúra termett abból a csöndes békéből, amit a bölcs fejedelmek biztosítottak magyarok, szászok, románok, zsidók, örmények és sok-sok másnyelvű erdélyi nép számára.

Utunk fénypontja a vasárnapi nap volt, amit testvérgyülekezetünkben: a maros megyei Désfalván töltöt-

tünk. Szavakkal ki sem fejezhető az a végtelen szeretet, ahogyan a templomkapuban vártak bennünket a presbitérium férfitagjai és az asszonyok: friss kaláccsal, amiről tudtuk, hogy maguktól vonják meg. A közös istentiszteleten már párokban ültünk: addigra már szétszótottak bennünket családokhoz ebédre, s megtörtént az ismerkedés. Az istentiszteletet valószínűleg soha nem fogjuk elfelejteni. Miután átadtuk az ajándékainkat: a több mázsa ruhaneműt, az önkormányzat 3 mázsa élelmiszerküldeményét, gyülekezetünk 13.000 forintnyi adományát, a helyi lelkész szólott. „Most, amikor ti ennyi mindent adtok nekünk, mi szerencsétlen désfalviak, mit tudnánk cserébe adni nektek? Nincs nekünk másunk csak szeretetünk és nyitott ajtónk. Bárk, bármikor jön ide hozzánk, az mindig nyitott ajtót talál nálunk. Jöjjetek, minét többen!”

De felejtethetetlen marad a magyar és székely himnusz közös eléneklése is, amit évtizedeken át szájukra nem vehettek erdélyi magyarjaink.

Örömmel adtuk át Botzheim István polgármester úr levelét a désfalvi polgármesternek, hiszen abban a két település közötti testvérkapcsolatot kezdeményezte polgármesterünk. Reméljük, hogy mielőbb kialakul a Gröbenzell-Vörösvár-Désfalva szeretetlánc, és igazi „Partnerschaft” középsőláncszeme lehet községünk! Désfalva előjárói boldogan fogadták a testvérkapcsolat gondolatát. Szívből reméljük, hogy néhány héten belül ellátogatnak Vörösvárra a kapcsolat felvétele céljából!

Bár mi vittünk ajándékot Désfalvára, mégis mi lettünk gazdagabbak lélekben a velük való találkozástól, hallva látva nagyon nehéz életüket, amit mégis hittel és hűséggel

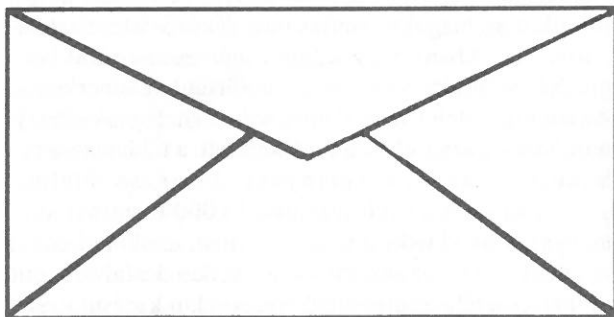
hordoznak. Úgy köszöntünk el tőlük, hogy reméljük: találkozzunk még! Öröm, hogy azóta már levelek fordultak, barátságok indultak.

Utunk több napján a legszebb erdélyi tájakon jártunk: a Békás-szoros, a Gyilkos tó szépsége ámulatba ejtett mindenkit. A teremtő Isten hatalmát csodáltuk a sziklákban, a köveket áttörő harangvirágokban. Átkeltünk a Hargitán, a Gyergyói havasokon. Jártunk a székely katolikusok búcsújáró helyén: Csíksomlyón, aztán Gyergyószentmiklóson, Csíkszeredán. Sokat gyönyörködtünk és sokat tanultunk Erdélyben. Elsősorban azt, hogy milyen nagy hálaadásra van okunk, nekünk akik nem szűkölködünk, akiket nem nyomnak el. Erdélyt látva mindenért sokkal hálásabbak kell, hogy legyünk!

Amikor megköszönjük minden jólelkű vörösvárnak az Erdélybe küldött adományát, egyúttal biztosítunk mindenkit, hogy aki csak teheti, menjen el Erdélybe és kopogtasson be a désfalvi ajtókon!

Riskó János református lelkész

Levelek

A vörösvári csata

Augusztus 27-e szűkebb pátriánk, sajnálatosan elfelejtett, pedig jelentős történelmi évfordulója. Ezen a napon történt 1595-ben a „vörösvári rajtaütésként” feljegyzett haditett. Ennek jelentőségét csak akkor tudjuk kellőképpen értékelni, ha megismerjük mi is volt ennek az előzménye.

Báthory Zsigmond összefogván a moldvai és havaselvei Mihály vajdával, szembe fordult az akkor harmincéves III. Mohameddel, aki az év januárjában került a szultáni trónra. A török vezetőség felmérte ennek veszélyét, így az erdélyi rendteremtés lekötötte a főerőket. Rudolf császár és tanácsadói felmérték a pillanatnyilag kialakult lehetőséget, nem fogadták el a szultán békeajánlatát – nem kellett számolni a török főszereg erejével – és hadjáratot indí-

tottak Esztergom felszabadítására. A hadjárat fővezérévé Karl Mansfeld grófot a magyarok által is becsült és kedvelt 52 éves császári tábornokot tették. Egyébként előzőleg az Ő vezetésével hiúsították meg Színán basa tervét, Komárom elfoglalását. A szászországi főnemes, már 1594-ben felajánlotta, hogy a német birodalomban katonákat toboroz a török elleni hadjáratához. A felvonuló erők száma 60.000 fő lehetett. Mansfeld ügyesen vezette csapatait úgy, hogy a török nem tudta megállapítani, merre fog indulni. (Távolabbi cél még Buda felszabadítása is volt.) Jól választotta meg vezértársát a hadjáratban résztvevő 18.000 magyart vezető Pálffy Miklós, régi barátját Nádasdy Ferencet. Nádasdy Ferenc 1555. október 6-án született. Édesapja Nádasdy Tamás nádor, édesanyja Kanizsay Orsolya.

Pálffy magyarjai a Duna mentét ellenőrizték, és a város körülsáncolása után vigyázták Buda környékét, hogy az esetleges török hadmozdulatokról időben értesüljenek. Nádasdy a Dunán hidat vert és ostrommal bevette Párkányt. Ezt követően meghiusították a török kíséretét, hogy Esztergomba erősítést juttasson. Augusztus 4-én az esztergomi csatában a törököket megfutamították. Esztergom falai ellen augusztus 14-én történt a roham. Ekkor jött a híre, hogy a csatából elmenekült törökök Óbudán hacrakész tábort ütöttek. Augusztus 26-án a kiküldött magyar járőrök jelentették, hogy a budai beglerbég újabb sereg gyűjtésén fáradozik és Óbuda és Vörösvár mellett táboroztatja. A halálosan megbetegedett Mansfeld helyére került Mátyás főherceg javasolta, az általa összehívott haditanácson, hogy üssenek rajta a törökön és kergessék széjjel a csapatokat. A végrehajtással Pálffy és Nádasdyt bízták meg. A csapat zöme augusztus 26-án este 10 óra körül indult a vállalkozásra Vörösvár felé. Egyidejűleg Nádasdy parancsnoksága alatt 1.000 lovas indult Szentléleken át Pilisszántóra. Ezek azt a parancsot kapták, ha a Kopasz hegyen a megbeszélt tűzjelet meglátják azonnal támadják meg a török tábort északról. A főerők Piliscsaba felől rohanják meg az ellenséget. Nádasdy éjjel után 2 órakor ért Szántóra. Megküldte a jelentést, ekkor a sereg zöme Csévről indult Piliscsaban át Vörösvár felé. Pálffy ekkor kiadta a parancsot, hogy a kopasz hegyi század, ha meglátja három löpor raktár fellobbanásának tüzeit gyűjtsa meg a máglyát. Pálffy főcsapata hajnali 2 órakor elérte Piliscsabát és 3 óra körül meglátták a szentiváni földeken elterülő török tábor. Támadásra fejlődtek a csapatok és felgyújtották a három löporraktárt. Erre fellobbant a kopasz hegyi máglya. Nádasdy azonnal a török táborra támadt. Amikor Pálffy katonái a török táborba értek ott már Nádasdy katonáival találkoztak. Az eredmény, a keresztények 83 embert veszítettek. A törökök közül több mint 200 elesett és 64 került fogságba (Némileg lassította Nádasdy – a „fekete bég” – katonáinak haladását a török táborból északra folyó kis patak körüli süllyedékes talaj.) Ezt követően Nádasdy szeptember 2-án részt vett az esztergomi Vizivárosban a várfeladási tárgyaláson, 3-án a török átadta a várat. Utánna Visegrádot is bevették, mire a török Vácról elmenekült

Kezdő vállalkozókat kérdeztünk

A Fő úton a Községházával szemben nyitott ki egy bolt, amely nem a divatra, műszaki cikkekre, hanem az egészségünk védelméhez a természet által nyújtott termékekre támaszkodik. Az új kis bolt Elixír-Gyógynövény-Ajándék néven kínálja áruit, az újszerűség és új profil méltán számíthat a lakosok érdeklődésére.

Szőgyéni Csaba úr a bolt vezetője elmondta, hogy e szakterületen már 1984 óta működik, nem csak egyszerűen az áruk továbbítása a céljuk. Rendszeresen kutatja, tanulmányozza a gyógynövények gyógyító hatását, felesége gyógyszerész, tehát erre e családi háttér is biztosított. Gyógynövények, ilyen jellegű egyéb természetes anyagok képezik az áruskálát, de megtalálhatók az üzletben a fogápoláshoz szükséges termékektől a szépségápoláshoz használatos kozmetikai szerekig minden. Természetesen kiemelt cikk a természetgyógyászathoz is kapcsolódó gyógynövényi termékek, teák, drogok, kivonatok. A gyógyszertár által, orvosi receptre kiszolgált gyógyszerek kiegészítéseként, vagy önálló használatra is ajánlják, összeállítják a gyógynövényt, keveréket, amennyiben a megfelelő nem lenne raktáron, a kedves vevő kívánsága szerint gyorsan beszerzik. Szőgyéni úrnak a községben új, mondhatni az első ilyen jellegű vállalkozásához sok szerencsét kívánunk, a természet ajándékait forgalmazva mindannyiunk egészsége érdekében – ahogy ő is mondta ezt a területet csak ilyen elhivatottsággal lehet választani.

Egy tekintélyes nagyságú - külsejű műhely épületre nyílik rálátás a Fő út felső szakaszán.

A Tácsik cégről van szó, amely évtizedeken át fűtés felszereléseket, majd vasáru tömegcikket gyártott.

Lévéen azonban a keleti piac összeomlása, a csavaráruk kereslete megszűnt. Tácsik Géza úr egy merész ötlettel profilt váltott, a kemény vasról lágyabbra tért át. Pontosabban péküzemet létesített, az eszterga gépek helyét dagasztó-formáló-sütő berendezések vették át. Pompás ízű sütemények, csodálatos minőségű kenyér készül az újja

alkotott csarnokban. Mégis, jöjjön a kíváncsi kérdés, hogyan volt ez lehetséges? Tácsik úr rövid bepillantást enged: szinte egy élet munkája volt a csarnok létrehozása, de veszélybe került, mi legyen vele? Ekkor jött a merész ötlet, alakítsa át a csarnokot sütő üzemmé, és ez történt meg. Természetesen nem véletlenül, hanem hatalmas családi munkával történt meg az átalakítás, a csúcstechnológiának megfelelő gépi berendezést több milliós hitellel szereztek be. A vállalkozás sikerült, természetesen helyt kell állni a terhekért, a család összefogottan dolgozik éjfél-től-éjfélig. Örömmel szemléljük az alkotásaikat, termékeiket, a pirosra sült foszlós belsejű kenyeret, ízes süteményeket. – Ezek adtak újabb célokat életünknek, természetesen a velem dolgozó szakértő pék munkatársainak is. – mondta Tácsik úr.

Marika-Kriszta cégfelirattal fotócikk-kellék, többféle elektronikus cikk árusítása, ezekkel kapcsolatos szolgáltatásokra nyílt meg a Fő úton egy üzlet-műhely.

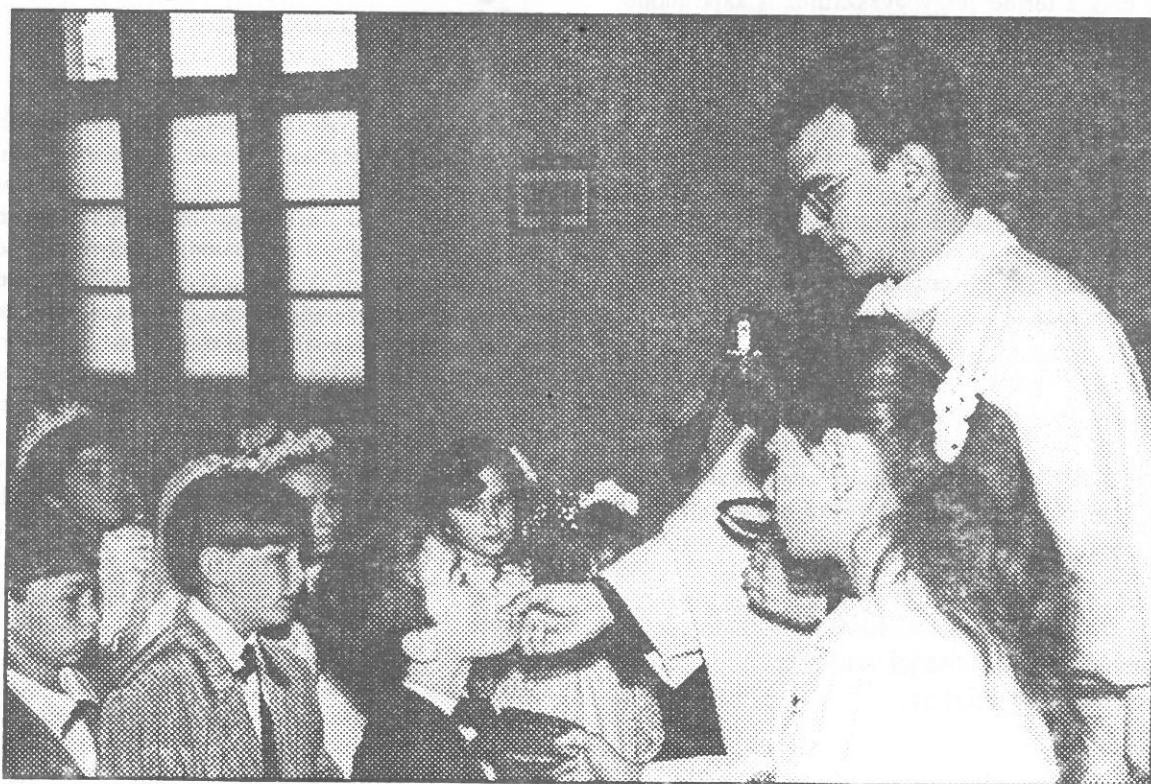
Új üzlet, de az egyik névadó vállalkozó Rásonyiné, ismertebb nevén „Fotós Marika” a szakmában már nagy múltra tekinthet vissza. Családi vállalkozásként, a család bővülésével jött létre az üzlet. Ezeken túlmenően mégis miről van szó? A fényképészet mindennapi életünkhöz, esetleg szomorúsághoz is kapcsolódó szakma, a modern technika is egyre nagyobb szükséggel vonul be ide is. Már korábban, lapunkhoz érkezett olvasói kérdésként, ezért kérdeztük Marikát mit tudna közölni az érdeklődőknek az új technikájukról? – Ahogyan a kérdés elhangzott, „vajon, hogy léphet kapcsolatba egy japán céggel egy vörösvári kisvállalkozó?” Ez a kérdés igen egyszerű, a japán cég bárkinek a rendelkezésére áll, igaz, hogy a használatba adott kimagasló technikai szintű gépért (az előhíváshoz) havi pottom 80.000 forint használati díjat kérnek, ezenkívül felelősség biztosításra is kötelez. Az egész, – jelenleg már mondható – nagy család összehangolt munkájára van szükség ahhoz, hogy az üzleti terheket kitermeljük, ehhez éjjel-nappal nyitott üzletajtóra van szükség. De nemcsak erről van szó, elmúlt az az idő, amikor egy fényképész csak katingatta gépét, ez a szakma egyre nagyobb művészi igényvel lép fel, aki pedig műveli annak szenvedélyévé kell, hogy váljon, minél szebbet alkosson, ezért kell az áldozat, kockázat, a csúcstechnológiára, mely világszínvonalú képeket produkál. Számunkra a legnagyobb öröm, amikor a fényképről tükröző mosoly a megrendelő, átvő arcán újból megjelenik.

PILISTEX

Minden egy helyen

**Textíliák, jogging- és póló-
anyagok, pamutkelmék,
egyéb méterárúk, kellékek
napi és tartós élelmiszerek
nagy választékban.**

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 30-372, 30-369

Miklós atya a gyerekek körében.

„Pilisvörösvár Ma” a nagyközség lapja, megjelenik havonta.

Felelős Kiadó: Botzheim István

Felelős szerkesztő: dr. Havasi László, Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 14.

Készült a Tandem Kft. gondozásában